

Vibe Grevsen
Silkeborgvej 309A
8230 Åbyhøj

24/2-2009

-
-
-
-
-
-
-

Bemærkninger vedrørende lovforslag L107 om ændring af navneloven

Jeg har bemærket, at lovforslaget indebærer et skridt i den rigtige retning for transkønnede personer og har desuden med tilfredshed konstateret, at venstrefløjen agter at fremsætte et mere liberalt ændringsforslag. Jeg finder imidlertid alligevel grund til at knytte nogle bemærkninger til det nuværende lovforslag L107.

Som jeg dokumenterede i min henvendelse til Retsudvalget (bilag 267) under den almene del fandtes der pr. 15. januar 2009 344 navne godkendte til brug af begge køn foruden 572 navne, der blev båret af begge køn uden at være godkendt til det. Heriblandt var 160 navne hyppigere anvendt af det modsatte af det køn, som de var godkendt til. Dette vidner om en uhensigtsmæssig og inkonsistent lovgivning.

Set fra et administrativt perspektiv er det i dag Statsforvaltningen, der varetager godkendelse af kønsneutrale navne. Listen over kønsneutrale navne er i perioden juni 2008 til dato vokset fra 297 navne til 352 navne. I følge forvaltningen er sagsbehandlingstiden cirka én måned. Heraf følger, at ansøgninger om godkendelse af navne må udgøre en ikke uanseelig belastning for forvaltningen. At ændre listernes status fra at dække eneste godkendte navne til at være vejledende ville reducere administrationen betydeligt.

Set ud fra et etisk perspektiv i forhold til børn – især de nydanske – kan den nuværende lovgivning også være problematisk. Navne som Anne, Andrea, Dan, Jannie, Lykke, Kim, Mette og René er i Danmark sammenkædet med stærke kønskonnotationer. Hvis et nydansk forældrepar i bedste hensigt konsulterer de danske navnelister for at vælge et dansk klingende navn til deres søn eller datter og – på grund af mindre kendskab til dansk navneskik – kalder sin sydkoreanske datter Kim eller sin italienske søn Andrea så kan det få alvorlige følger for børnene. Jeg har rent faktisk oplevet at stå i en kø på en Mc Donalds i en større by, hvor en kvindelig ekspedient fandt det nødvendigt at undskylde over for adskillige kunder, at hun altså hed René. Det er virkelig synd, når nogle finder behov for at undskylde et navn, som de ikke selv har valgt.

Man kan næppe komme disse situationer til livs, men ved at fjerne de kønskonnoterede navne fra fælleslisten og i stedet lade det være frit hvilken liste man ønskede at vælge sit navn fra ville man give forældrene en reel mulighed for at undgå at tildele barnet et navn, der i Danmark er forbundet med modsatkønnede konnotationer af hvad det betegner i personens oprindelsesland samtidig med, at de personer, der af kulturelle eller andre årsager ønsker et bestemt navn har mulighed for at tage det.

Set ud fra et etisk perspektiv i forhold til de transkønnede giver lovgivningen en række komplikationer. For det første betyder L107 at Sexologisk Klinik reelt fortsat kommer til at varetage en habilitetsvurdering af voksne, myndige mennesker, hvorved den grundlæggende respekt for fornuftsvæsners krav på autonomi sættes ud af kraft.

Lovgivningen betyder samtidig at Sexologisk Kliniks position som gatekeeper i forhold til behandling af transseksuelle styrkes og gøres meget tydelig. Dette fører uundgåeligt til selektiv social informationskontrol, hvor patienterne mere eller mindre bevidst former deres livshistorier ud fra hvad patienterne forventer at Sexologisk Klinik ønsker at høre. Det ses i praksis ved, at der både på danske og udenlandske fora findes deciderede tjeklister for hvordan man skal forholde sig under observationsforløbet og hvad man skal sige til psykologerne. For Sexologisk Klinik betyder det at deres dataindsamling bliver upræcis og forkert og at de har svært ved at opbygge en behandlerrelation præget af tillid, åbenhed og ærlighed. For patienterne betyder det, at de ikke får kvalificeret vejledning af klinikken og risikerer at træffe uovervejede beslutninger. Den eneste måde man kan komme dette problem til livs på er ved at tilskynde til autonomistøttende relationer og dæmpe paternalismen.

En af hovedhjørnестenen i WPATH's (World Professional Association for Transgender Health) Standards of Care er den såkaldte Real Life Experience (oplevelser fra det virkelige liv). Først når man kommer ud i det virkelige liv finder man ud af om den kønsidentitet man føler kan blomstre eller om den bygger på en illusion. For mig at se bør behandlingen derfor støtte til Real Life Experience og her er et kønskorrekt fornavn et vigtigt element.

I følge Jørgen Bech-Jessen, Sexologisk Klinik kræver Sundhedsstyrelsen, at en patient har gået i observation på klinikken i mindst et år før klinikken kan støtte et ønske om navneændring. Jeg har ikke kunnet verificere dette ud fra de vejledninger, der er publiceret på Sundhedsstyrelsens webside. Ligeledes har jeg ikke kunnet finde hverken kliniske retningslinjer eller referenceprogrammer, der beskriver behandlingen af transkønnede. Den nuværende situation er således forbundet med stor usikkerhed for patienterne. I besvarelsen af spørgsmål nr. 394 af 2. juli 2003 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 1200) fremgik det, at det var Sexologisk Klinik, der vurderede hvor lang tid der går inden de kunne støtte et ønske om fornavnsskift. Er der sket en praksisændring på dette område?

Der er for mig at se ingen tvivl om, at stærke kønskonnotationer er med til at fremme ønsket om kønsbekræftende operationer hos transkønnede. Man behøver blot at kaste et blik på Irans forhold til transseksuelle og homoseksuelle og nogle af de artikler, der er skrevet om den sag for at få øje på at der er en sammenhæng mellem antallet af kønsbekræftende operationer og samfundets konformitet. Jeg er personligt blevet kontaktet af en håndfuld danskere, som mere eller mindre direkte har udtrykt, at deres operationsønske bunder i en oplevelse af, at der ikke er plads til dem i samfundet eller i familien uden de får foretaget et kirurgisk kønsskifte. Det er dybt beklageligt og et vigtigt argument for at der må og skal være plads til varierende kønsudtryk og identiteter i samfundet og i lovgivningen.

Personligt har jeg igennem over halvandet år levet, arbejdet og studeret under mit mellemnavn og den dag i dag betragtes jeg tydeligvis som kvinde af mine arbejdsdte der og de borgere jeg kommer hos. Da jeg er ansat gennem et vikarbureau kender arbejdsstederne ikke mit fulde navn.

Jeg var for nylig udsat for en tingsskade i forbindelse med mit arbejde og står nu i det dilemma, at jeg på grund af den nuværende lovgivning må vælge mellem ikke at få mine briller erstattet eller at tage en ubehagelig snak med mit arbejdssted og risikere endnu en gang at blive udsat for regulær diskrimination. En anden konsekvens for mig er, at jeg ikke kan få klarhed over om jeg kan få et kønsidentitetskorrekt navn inden jeg om et halvt år flyttes til en ren pige klasse eller om jeg havner på holdet med et mandnavn til stor gene for mig.

Et kønsidentitetskorrekt navn er lige så vigtigt for en transkønnet person som det er for en hvilken som helst anden borger jeg håber derfor, at I vil overveje en lempelse af lovgivningen i forhold til lovforslaget L107.

På forhånd tak

stud. spl.
Vibe Grevsen